

Varkenshouderij

Actueel
2010

Georganiseerd door:
De Vlaamse overheid - Dep. Landbouw en Visserij -
Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling en
het Praktijkcentrum Varkens

Donderdag 8 juli: Geel

Dinsdag 13 juli: Sint-Niklaas

programma

- 19u45: Ontvangst en inleiding**
door Norbert Vettenburg, Dep. Landbouw en Visserij - Afd. Duurzame Landbouwontwikkeling
- 20u00: Het Salmonella Actieplan: stand van zaken en aandachtspunten**
door Marieke Strubbe, Dierengezondheidszorg Vlaanderen
- 20u40: Omschakeling naar groepshuisvesting voor zeugen gebeurt traag**
door Frank Tuytens, Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek, ILVO-Dier, of Suzy Van Gansbeke, Dep. Landbouw en Visserij Afd. Duurzame Landbouwontwikkeling
- 21u00: Pauze**
- 21u15: Dysenterie: een 'vergeten' ziekte terug sterk in opmars**
door Frédéric Vangroenweghe, Dierengezondheidszorg Vlaanderen
- Vraagstelling en discussie**
- 22u00: Einde**

PC Varkens

Praktijkcentra dierlijke productie

Om te komen tot een betere samenwerking en afstemming in het versnipperde landschap van het praktijkonderzoek en voorlichting in de dierlijke sector werden in 2007 op initiatief van de toenmalige minister-president 5 praktijkcentra in de dierlijke sector opgericht: de praktijkcentra rundvee, varkens, pluimvee, kleine herkauwers en bijen. Begin 2007 werd door verschillende actoren die in Vlaanderen bezig zijn met onderzoek en voorlichting in de dierlijke sector de intentieverklaring ondertekend voor de start van o.a. **het Praktijkcentrum Varkens** (zie ommezijde).

Deze praktijkcentra hebben tot doel een aanspreekpunt te worden voor praktijkkennis en het uitvoeren voor praktijkonderzoek in de dierlijke sector. Door samen te werken en de onderzoeksprogramma's op elkaar af te stemmen kunnen de aanwezige competenties, de bestaande infrastructuur en de voor handen zijnde onderzoeksbudgetten optimaal aangewend worden.

Deze praktijkcentra moeten gezien worden als een overlegplatform waarin de betrokken onderzoeks- en onderwijsinstellingen kunnen werken aan een grotere coördinatie van hun onderzoeksactiviteiten en aan een afstemming van hun communicatie naar de sectoren. Het is de Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling (ADLO) die samen met het Instituut voor Landbouw en Visserij (ILVO) de coördinatie van deze praktijkcentra op zich neemt.

De werking berust momenteel op het samen organiseren van studiedagen en het indienen van demonstratieprojecten. Sinds eind 2007 komen ook enkele leden van de praktijkcentra in aanmerking om bij het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds steun aan te vragen bij investeringen. Op die manier zijn ze in staat de bestaande infrastructuur aan te passen aan de hedendaagse noden van praktijkonderzoek en demonstratie.

Volgende organisaties en personen zijn actief binnen het PraktijkCentrum Varkens:

Proef- en Vormingsinstituut Limburg (PVL) Kaulillerweg 3 3950 Bocholt	Luc Martens	pvl.bocholt@scarlet.be
Provinciaal Onderzoekscentrum voor Land- en Tuinbouw (POVLT) Ieperseweg 87 8800 Roeselare	Andre Calus	andre.calus@west-vlaanderen.be
Instituut voor Landbouw en Visserijonderzoek (ILVO) Scheldeweg 68 9090 Melle	Sam Millet	sam.millet@ilvo.vlaanderen.be
UGent- Agrivet Biocentrum Proefhoevestraat 18 9090 Melle	Aart De Kruif Lydia Bommelé	aart.dekruif@UGent.be lydia.bommele@UGent.be
UGent- faculteit Diergeneeskunde, Vakgroep Voortplanting, Verloskunde en Bedrijfsdiergeneeskunde Salisburylaan 133 9820 Merelbeke	Dominiek Maes	dominiek.maes@UGent.be
UGent- faculteit Bio- ingenieurswetenschappen, Vakgroep Dierlijke Productie Proefhoevestraat 10 9090 Melle	Stefaan De Smet	stefaan.desmet@UGent.be
Zoötechnisch Centrum –KULeuven R&D Bijzondere Weg 12 3360 Lovenjoel	Rony Geers Bert Driessen	rony.geers@BIW.KULeuven.be
KUL- faculteit Bio- ingenieurswetenschappen Kasteelpark Arenberg 30 3001 Heverlee	Bruno Goddeeris	bruno.goddeeris@BIW.KULeuven.be
Katholieke Hogeschool der Kempen (KHK) / (KILTO) Kleinhoefstraat 4 2440 Geel	Jos Van Thielen Bert Driessen	jos.van.thielen@khk.be josvanthielen@skynet.be bert.driessen@khk.be
Hogeschool Gent, Departement Briotechnologische Wetenschappen, Landschapsbeheer en Landbouw, Vakgroep Dierlijke productie Voskenslaan 270 9000 Gent	Dirk Fremaut	dirk.fremaut@hogent.be
Vrij Land- en Tuinbouwinstituut (VLTi) Ruddervoordestraat 175 8820 Torhout	Willy Vandewalle Ward Lootens	willy.vandewalle@sint-rembert.be ward.lootens@sint-rembert.be
Technisch Instituut St Isidorus – LTC Waasland Weverstraat 23 9100 Sint-Niklaas	Raf Van Buynder	raf_vanbuynder@yahoo.com
Dierengezondheidszorg Vlaanderen (DGZ) Deinse Horsweg 1 9031 Drongen	Frédéric Vangroenweghe	frédéric.vangroenweghe@dgz.be

De Vereniging voor Varkenshouders vzw Maalte Business Center, Blok G, 6° verdieping 9051 Sint-Denijs-Westrem	-	info@veva.be
Boerenbond Diestsevest 40 3000 Leuven	Herman Vets	herman.vets@boerenbond.be
Algemeen Boerensyndicaat Hendrik Consciencestraat 53 a 8800 Roeselare	Paul Cerpentier	info@absvzw.be
Vlaams Agrarisch Centrum Ambachtsweg 20 9820 Merelbeke		vac@vacvzw.be
Vlaamse overheid – Departement Landbouw en Visserij- Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling Burgemeester Van Gansberghelaan 115a 9820 Merelbeke	Suzy Van Gansbeke	suzy.vangansbeke@lv.vlaanderen.be
Vlaamse overheid – Departement Landbouw en Visserij- Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling Ellipsgebouw Koning Albert II -laan 35 (bus 42) 1030 Brussel	Norbert Vettenburg	norbert.vettenburg@lv.vlaanderen.be
Vlaamse overheid – Departement Landbouw en Visserij- Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling Ellipsgebouw Koning Albert II -laan 35 (bus 42) 1030 Brussel	Stijn Windey	stijn.windey@lv.vlaanderen.be
PCBT Ieperseweg 87 8800 Rumbeke-Beitem	Lieven Delanote	povlt.pcbt@west-vlaanderen.be
KATHO Campus Roeselare Wilgenstraat 32 8800 Roeselare	Bruno Vandorpe Wim Vanhove	bruno.vandorpe@katho.be wim.vanhove@katho.be
Vlaams Varkensstamboek (VVS) Van Thorenburglaan 20 9860 Scheldewindeke	Jürgen Depuydt	Jurgen.depuydt@varkensstamboek.be

Wenst u uitnodigingen voor dergelijke studiedagen in de toekomst ook/liever per e-mail te ontvangen?
Laat dit weten via studiedagendier@lv.vlaanderen.be, met vermelding van de sectoren die u interesseren (varkens, melkvee,...).

Groepshuisvesting van zeugen

Omschakeling 2003-2009
Frank Tuytens, ILVO-Dier
m.m.v. Suzy Van Gansbeke, ADLO &
Bart Ampe, Ugent

ILVO – Animal Sciences (Animal Husbandry and Welfare)
<http://www.ilvo.vlaanderen.be/dier/>

- 2003-2005-2007-2009
 - Representatieve steekproeven van ong. 300 zeugenhouders
- Groepshuisvesting ja-nee
 - Zo ja: systeem, tevredenheid, ...
- Plannen voor groepshuisvesting ja-nee
 - Zo ja: systeem, keuzecriteria
 - Zo niet: reden

ILVO – Animal Sciences (Animal Husbandry and Welfare)
<http://www.ilvo.vlaanderen.be/dier/>

	2003	2005	2007	2009
n verzonden enquêtes	250	352	302	300
n weigeraars	0	4	9	22
n respondenten	219	296	228	203

ILVO – Animal Sciences (Animal Husbandry and Welfare)
<http://www.ilvo.vlaanderen.be/dier/>

steekproef

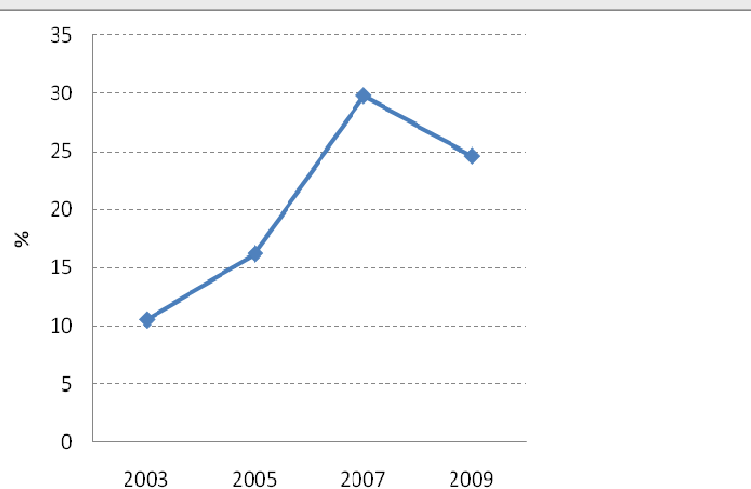
- 68% gesloten bedrijven
- gemiddeld 46,5 jaar oud
- 2003: gem. 116 zeugen
- 2009: gem. 159 zeugen
- Meer zeugen bij
 - jongere bedrijfsleiders
 - open bedrijven
 - grotere kans op een opvolger

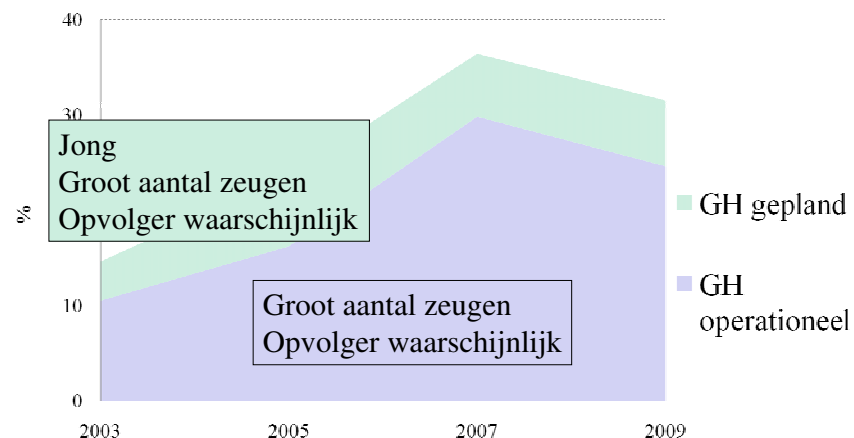
ILVO – Animal Sciences (Animal Husbandry and Welfare)
<http://www.ilvo.vlaanderen.be/dier/>

Percentage zeugenhouders met groepshuisvesting

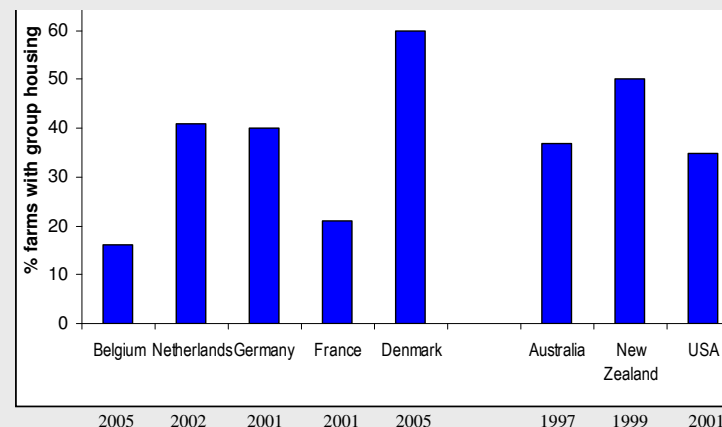

Percentage zeugenhouders met groepshuisvesting

- Daling in 2009 t.o.v. 2007!
 - Oudere bedrijven met groepshuisvesting vielen sneller af dan nieuwe omschakelingen
- Meer ghv op
 - Grotere bedrijven
 - Bedrijven met een opvolger
- Bedrijven mét ghv vaak ook nog indiv. hv!

Andere landen?

Classificatie 7 voedersystemen

	Drop	Voederstation	Box	Ad-lib	El. Voederverdelers	Variomix*	Trog (manueel)
Fysiek gescheiden?	P/X	V	V	X	X	X	X/P
Geïndividualiseerde voedergift?	X	V	X	X	V	X	X
Simultaan voeren?	V	X	V	X	X	X	V
Voederbeperking?	V	V	V	X	V	V	V
Geautomatiseerde voedergift?	V	V	V/X	V/X	V	V	X

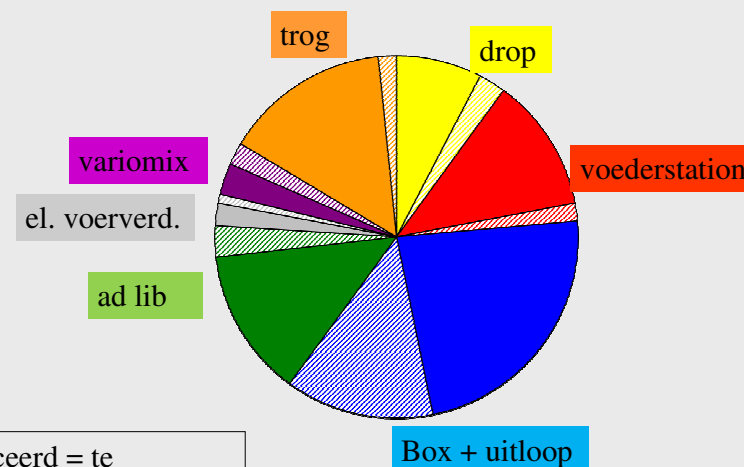
* Zonder dierherkenning (gefaseerde voederverdelers)

ILVO – Animal Sciences (Animal Husbandry and Welfare)
<http://www.ilvo.vlaanderen.be/dier/>

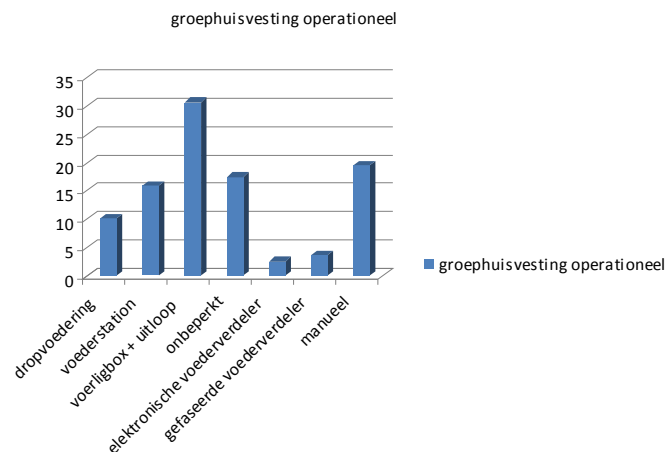
GHV-systemen 2003 - 2009

ILVO – Animal Sciences (Animal Husbandry and Welfare)
<http://www.ilvo.vlaanderen.be/dier/>

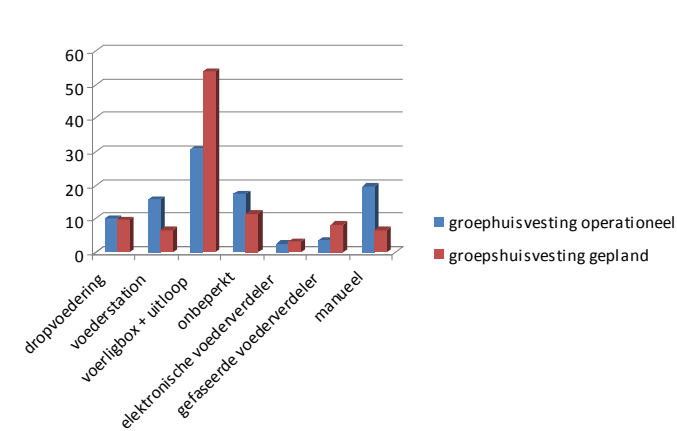
Systemen 2003-2009

ILVO – Animal Sciences (Animal Husbandry and Welfare)
<http://www.ilvo.vlaanderen.be/dier/>

Systemen 2003-2009

ILVO – Animal Sciences (Animal Husbandry and Welfare)
<http://www.ilvo.vlaanderen.be/dier/>

Systemen

- voederligbox met uitloop (31%)
- manueel te bedienen voederboxen/goten (20%)
- onbeperkte voeding (18 %)
- elektronisch voederstation (16%)
- dropvoeding (10%)
- gefaseerde voederverdelers zonder dierherkenning (3%)
- elektronische voederverdelers met dierherkenning (4%)

	Type groepshuisvesting						
	1	2	3	4	5	6	7
Leeft.(vh)	42	44	45	45	38	38	51
Leeft. (s)	6,1	12,8	6,7	6,4	7,2	2,6	14,4
Zeugen	154	148	203	234	318	270	78
Groepsgr.	11	50	15	26	87	11	13
Type: 1=dropvoeding, 2 = voederstation, 3 = voederligbox + uitloop, 4 = onbeperkte voeding, 5 = elektronische voederverdeler, 6 = gefaseerde voederverdeler, 7 = trog-/boxvoeding (manueel).							

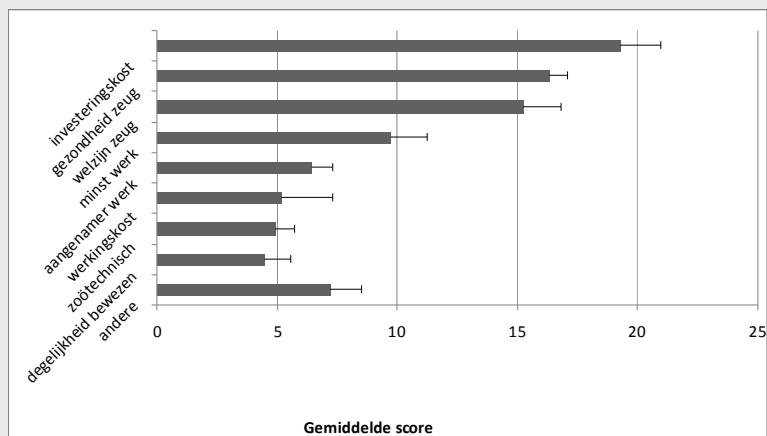
- Manueel te bedienen voederboxen/goten:
 - oudste systeem
 - oudere varkenshouders
 - op kleinere bedrijven
- Gefaseerde voederverdelers:
 - jongste systeem
 - bijna uitsluitend bij jongere bedrijfsleiders
- Elektronische voederstations en voederverdelers:
 - grotere groepen

- Gelten op 62% van de bedrijven afzonderlijk (2009)

Reden voor gemaakte keuze

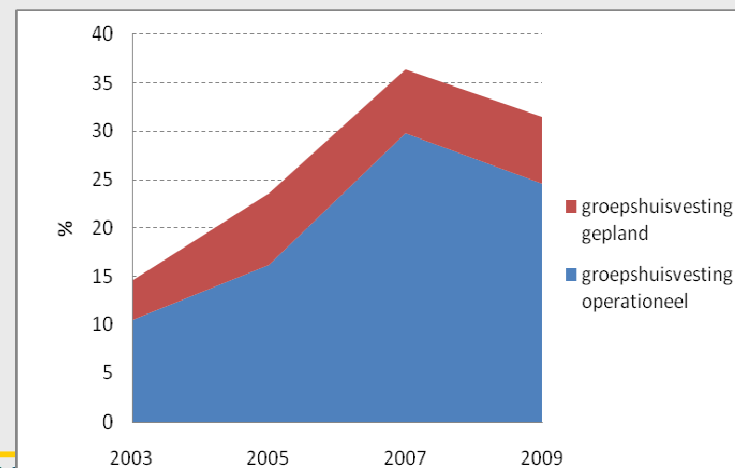
tevredenheid

	Type groepshuisvesting ¹						
Criterium	dr	vs	vlb	ad lib	evv	gvv	man
arb. kwn	3,8	3,4	4,4	4,1	2,4	4,3	3,6
arb. kwl	3,7	3,5	3,7	3,8	2,6	4,0	3,6
mech./el.	4,3	3,5	4,1	4,6	4,0	4,8	4,2
werk. kstn	4,2	3,3	3,7	4,0	3,2	4,0	4,0
gebruik	4,1	3,2	3,8	4,5	2,4	4,3	3,9
d.welz.	3,7	3,9	3,9	4,2	1,8	3,9	4,0
d.gez.	3,8	4,0	3,9	4,1	2,2	3,6	4,0
Zoot. Res.	3,8	3,8	3,7	3,8	2,6	3,7	3,7
Alg.	3,9	3,8	3,9	4,1	2,4	3,7	3,8

tevredenheid

- Gemiddelde score: bijna 4
- Groter indien
 - Alle zeugen in groep
 - Geen afleidingsmateriaal (?)
- Minder bij elektronische voederverdelers MAAR: weinig systemen in die categorie!
 - Algemeen
 - Specifiek:
 - mechanische/elektronische werking
 - werkingskosten
 - eenvoud van gebruik
- Gebruikerservaringen niet noodzakelijk onderbouwd door objectieve wetenschappelijke bevindingen.

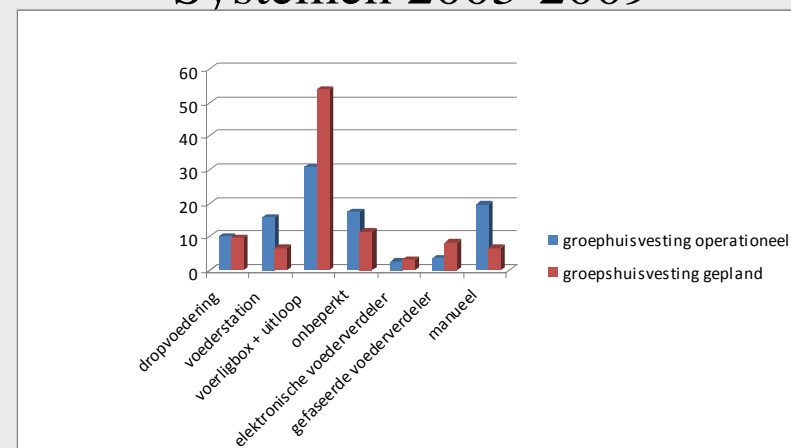
Plannen op korte termijn

Plannen op korte termijn

- Jonger
- Groter bedrijf
- Meer kans op opvolger

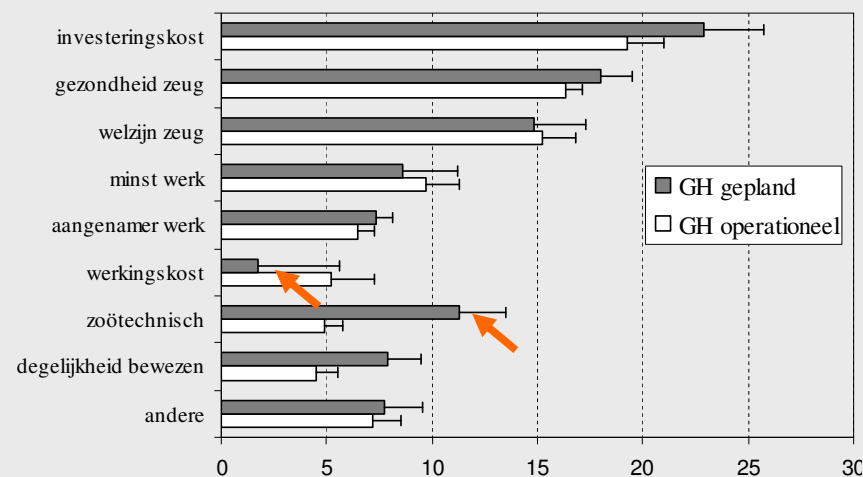
Systemen 2003-2009

Geplande systemen

- voederligboxen met uitloop nemen nog meer toe (54%)
- dropvoeding blijft 10%
- voederstations/ad lib verliezen aan belang

Redenen: kleine verschuivingen

- Zoötechnische resultaten worden minder als belangrijke reden voor de keuze opgegeven bij operationele systemen
- Werkingskosten worden minder als belangrijke reden voor de keuze opgegeven bij geplande systemen

Geen plannen omdat...

	'03	'05	'07	'09
stal niet op kt afgeschreven	12	10	8	8
Onv. investeringsruimte	7	8	6	11
Onzekere toekomst bedrijf	11	12	29	16
Onzekere wetgeving	11	8	3	6
Ind. hv = fin. interessanter	7	7	4	5
Uitstel ghv is meest rendabel	10	9	6	10
Ik sta nog niet open voor ghv	9	15	9	11
Einde loopbaan, bedr. stopt voor '13	21	18	8	10
Bedrijf overgenomen voor '13	4	3	3	5
Onvoldoende info over wetgeving	2	2	2	2
Onvoldoende info over systemen	4	3	4	5
Geen weet van verbod op ind. hv	1	1	1	0
Andere	1	3	18	11

Waarom geen plannen?

- 2003 /2005: stopzetting bedrijf = voornaamste reden
 - 2007/2009: minder belangrijk
- 2003 /2005: onzekere wetgeving belangrijker dan in 2007/2009
- 2007 /2009: onzekere toekomst = voornaamste reden
- stopzetting bedrijf belangrijker naarmate
 - oudere bedrijfsleiders
 - zonder opvolger
 - kleinere zeugenstapel
- afschrijving huidige stal, onvoldoende investeringsruimte belangrijker naarmate
 - jongere bedrijfsleiders
 - met een opvolger
 - grotere zeugenstapel

Redenen om niet over te schakelen op groepshuisvesting

Ouder, geen opvolger, klein aantal zeugen

	2003	2005	2007	2009
Stoppen met bedrijf	23,0	18,5 >	7,6	10,8
Afschrijving	18,7	15,4 >	9,0	10,8
Max. uitstel & onzekere toekomst	55,6	63,9 <	80,6	74,8
Gebrek aan info	2,7	2,2	2,8	3,6

Jonger, wel opvolger, groot aantal zeugen

- Bedankt voor uw aandacht!

ILVO – Animal Sciences (Animal Husbandry and Welfare)
<http://www.ilvo.vlaanderen.be/dier/>

